

**אוניברסיטת בר-אילן
המחלקה למדע המדינה**

אנתרופולוגיה פוליטית (71-335-01)
קורס בחירה שנתי (2 ש"ש) – ב.א. - תשס"ז

המרצה : דר' זאב חנין
khaninz@mail.biu.ac.il

שעות קבלה: יום ד', 15.00-16.00, יום ה', 12.00-13.00

מטרות הקורס

הקורס דן בסוגיות הקשורות לדילמות היחסים בין האדם לשלטון בקונטקסט של ציוויליזציות שונות וכיצד ניתן ללמוד זאת באמצעות הכלים המדעים של לימודי הפוליטיקה ואנתרופולוגיה תרבותית. השאלות שבהן דן הקורס הן: כיצד הקודים התרבותיים של חברות שונות משפיעים על המאפיינים של המוסדות הפוליטיים (political institutions), ההתנהגות הפוליטית, קבוצות העילית והמונים. ההיבטים התרבותיים והציוויליזציוניים של יחסי אדם - שלטון ינותחו בפרספקטיבה היסטורית רחבה: מתקופה קדומה, דרך תקופת עיצוב דפוסי השלטון המסורתיים של המזרח והמערב ועד למנגנונים הפוליטיים של העת החדשה המאוחרת.

במסגרת הקורס נתייחס גם לבעיות העולות בתהליך הטרנספורמציה של יחסי אדם - שלטון בתנאי המודרניזציה של החברות המסורתיות, ארכאיות ופוסט-קומוניסטיות. במסגרת הקורס יוצגו גישות שונות, הקיימות באנתרופולוגיה הפוליטית העכשווית, החל מן התורה האבולוציונית ועד לגישות הפוסט-מודרניות.

דרישות הקורס

נוכחות בקורס הינה **חובה**. על הסטודנט להשתתף בדיונים במגוון נושאים שיילמדו בקורס. סטודנטים שיצברו יותר מ- 5 חיסורים ללא סיבה מוצדקת לא יורשו להיבחן. מצגת בכיתה בנושא מתוך הרשימה הביבליוגרפית (20%) מבחן סוף שנה (80%)

תוכן הקורס ורשימת קריאה

1. תחומי העיסוק של האנתרופולוגיה הפוליטית: יחסי אדם - שלטון כסוגיה מדעית

Myron J. Aronoff, "Introduction", in Aronoff, M.J. (ed.) *Ideology and interest: the dialectics of politics* (New Brunswick: Transaction Books, 1980)

306.2 IDE (2226)

2. התרבות הפוליטית (political culture): אזרח בקונטקסט היחסים השלטוניים

Ted Lewellen, *Political anthropology: an introduction* (South Hadley: Bergin & Garvey, 1983), pp. 102-116

306.2 LEW (6300)

3. תיאוריות אנתרופולוגיות של התפתחות המערכות הפוליטיות

Ted Lewellen, *Political anthropology: an introduction* (South Hadley: Bergin & Garvey, 1983), pp. 2-13

306.2 LEW (6300)

Sherry Ortner, "Theory in Anthropology since the Sixties", in Nicholas B. Dirks, Geoff Eley and Sherry Ortner (eds.), *Culture/Power/History: A Reader in Contemporary Social Theory*, (Princeton, Princeton University Press, 1994), pp. 372-411

306 CUL (260472)

4. קבוצות אתניות ודפוסי הארגון הפוליטי

Judith D. Toland, "Introduction: Dialogue of State and Other: Ethnicity and the Statehood Building Process", in Judith D. Toland (ed.), *Ethnicity and the state* (New Brunswick: Transaction Pub., 1993), pp. 1-20

321.05 ETH 1993 (203404)

5. אדם ושלטון בציוויליזציות מערביות ומזרחיות

Ronald Cohen and John Middleton, "Introduction", in Ronald Cohen and John Middleton (eds.), *Comparative political systems: studies in the politics of pre-industrial societies* (Garden City, N.Y.: Natural History Press, 1967).

320.3 COM 1967 (384223)

6. אדם ושלטון בתקופה הארכאית: ישויות שוויוניות ולא שוויוניות

Edmund Leach, "Primitive Communism and the Origin of Social Inequality", *The evolution of political systems: sociopolitics in small-scale sedentary societies*, ed. by Steadman Upham. Cambridge: Cambridge University Press, 1990), pp. 225-246.

306.2 EVO 1990 (177176)

7. אדם ושלטון בתקופת עיצובה של מערכת פוליטית מורכבת

Jürgen Habermas, *The Evolution of Human Societies* (Stanford: Stanford University Press, 1987), pp. 246-270, 313-325.

8. אדם ושלטון במדינות ארכאיות

Gary M. Feinman, "Scale and Social Organization: Perspectives on the Archaic State", in Gary M. Feinman and Joyce Marcus (eds.), *Archaic states* (Santa Fe, N.M.: School of American Research Press, 1998). , pp. 134-169

306.2 ARC 1998 (470484) בספריה המרכזית (מדף פתוח)

9. הקדשת השלטון: הופעתן של האימפריות הראשונות והיווצרותה של התודעה האימפריאליסטית

Henry T. Wright, "Toward and Explanation of the Origin of the State", in Gledhill, Barbara Bender and Mogens Trolle Larsen (eds.) *State and society: the emergence and development of social hierarchy and political centralization* (London: Routledge, 1995), pp. 49-69.

306.2 STA (220241) בספריה להיסטוריה

10. אדם ושלטון במדינות במזרח הקדום

Origins of the state: the anthropology of political evolution, edited by Ronald Cohen and Elman R. Service (Philadelphia: Institute for the Study of Human Issues, 1978). [Ronald Cohen, pp. 35-48]

320.11 ORI 1978 (393092)

11. פרט, מדינת לאום ורעיון הברית: החוויה היהודית

Daniel Elazar, *Covenant and polity in Biblical Israel: biblical foundations and Jewish expressions* (New Brunswick, N.J : Transaction Publishers, 1995), Chapter 4.

T183.2 ELA (277444) בספריה המרכזית (מדף פתוח)

Myron J. Aronoff, *Power and Ritual in the Israeli Labor Party* (M.E. Sharpe, 1993), Chapter 3.

E324.2 ARO (216006)

12. אדם ושלטון בישראל העכשווית

עוז אלמוג, *הצבר - דיוקן (תל-אביב: עם עובד / ספרית אופקים, 1998)*.
שמור סוציולוגיה לפי אלמ.צב (337776)

אשר אריאן, *הרפובליקה הישראלית השניה (חיפה: זמורה-ביתן, 1997)*.
שמור מדעי המדינה לפי ארי.רפ (354102)

13. אדם ושלטון באירופה העתיקה וימי-הביניים

Comparative political systems: studies in the politics of pre-industrial societies / edited by Ronald Cohen and John Middleton (Garden City, N.Y.: Natural History Press, 1967), [פרק' 3,9,18]
320.3COM (384223)

14. אדם ושלטון באירופה ובצפון אמריקה בעת החדשה המאוחרת

Ted Lewellen, *Political anthropology: an introduction*, pp. 117-133.
306.2 LEW (6300)

15. תרבות פוליטית בחברות פוסט-מודרניות

Eric Wolf, *Envisioning Power* (Berkeley, University of California Press, 1999), pp. 1-68
306 WOLp (477432)

Michel-Rolph Trouillot, Chris Hann, László Kőrty, and Michel-Rolph Trouillot, "The Anthropology of the State in the Age of Globalization", *Current Anthropology*, volume 42 (2001), pp. 125–138
כתב עת בספריית מדעי החברה וגם כתב עת אלקטרוני

16. חברות נאו-מסורתיות ומדינות נאו-קולוניאליות באסיה ובאפריקה

Les Switzer, *Power and resistance in an African society: the Ciskei Xhosa and the making of South Africa* (Madison, Wis.: University of Wisconsin Press, 1993), pp. 44-58
אין

17. אדם ושלטון בתנאיי המודרניזציה באמריקה לטינית

Charles R. Hale, "Cultural Politics of Identity in Latin America", *Annual Review of Anthropology*, Vol. 26, 1997 (1997), pp. 567-590
כתב עת בספריית מדעי החברה וגם כתב עת אלקטרוני

18. אדם ושלטון בחברות פוסט-סובייטיות

Hilary Pilkington, *Migration, displacement, and identity in post-Soviet Russia* (London: Routledge, 1998) [Chapter 8. "Us and them"]
אין